

Utrikesutskottets betänkande 2019/20:UU12

Interparlamentariska unionen (IPU)

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

Behandlade förslag

2019/20:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2019.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Bakgrund	4
Redogörelsens huvudsakliga innehåll.....	5
Utskottets överväganden.....	6
Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2019	6
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	7
Redogörelsen.....	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2019

Riksdagen lägger redogörelse 2019/20:RS3 till handlingarna.

Stockholm den 16 april 2020

På utrikesutskottets vägnar

Kenneth G Forslund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Kenneth G Forslund (S), Pyy Niemi (S), Kerstin Lundgren (C), Håkan Svenneling (V), Lars Adaktusson (KD), Fredrik Malm (L), Tobias Andersson (SD), Karin Enström (M), Cecilie Tenfjord Toftby (M), John Weinerhall (M), Anna Vikström (S), Azadeh Rojhan Gustafsson (S), Serkan Köse (S), Martin Kinnunen (SD), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Annika Hirvonen Falk (MP).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Ordförandena för IPU-delegationen respektive PA-UfM-delegationen framförde i en skrivelse till riksdagsstyrelsen den 8 april 2011 (dnr 049-2548-2010/11) önskemål om att den årliga redogörelsen för delegationernas verksamhet ska lämnas till kammaren i stället för som tidigare till riksdagsstyrelsen i syfte att ytterligare synliggöra verksamheten.

I utredningen om riksdagens internationella verksamhet (RivUt, 2010/11:URF1) framförs att det är angeläget att det internationella engagemanget i högre grad integreras med riksdagens övriga verksamhet. En debatt i kammaren ger ledamöterna möjlighet att sprida kunskap och information till varandra och till allmänheten.

Riksdagsstyrelsen beslutade 2012 att överlämna redogörelserna till riksdagen. Ärendena bereddes av utrikesutskottet, och det hölls debatt i kammaren. I översynen av riksdagsordningen (2012/12:URF3) som gjordes av en kommitté under ledning av talmannen, föreslås att denna försöksverksamhet ska fortsätta eftersom den kan ge underlag för fortsatta överväganden. Riksdagsstyrelsen har i framställningen Översyn av riksdagsordningen (2013/14:RS3) förklarat sig dela kommitténs uppfattning.

Riksdagsstyrelsen har mot denna bakgrund och i enlighet med 10 § lagen (2011:745) med instruktion för Riksdagsförvaltningen, beslutat att överlämna redogörelsen för verksamheten för 2019 från den svenska delegationen till Interparlamentariska unionen (IPU) till riksdagen.

Efter en ändring i riksdagsordningen utses den svenska IPU-delegationen fr.o.m. 2011 av talmannen efter samråd med gruppledarna till skillnad från tidigare år då den utsågs av riksdagsstyrelsen.

I detta betänkande behandlas riksdagsstyrelsens redogörelse 2019/20:RS3 för verksamheten inom IPU och den svenska delegationens arbete under 2019. Ingen motion har väckts med anledning av redogörelsen.

Bakgrund

IPU är världens äldsta multilaterala organisation. Den grundades 1889 med syftet att arbeta för fred och mellanfolkligt samarbete. Organisationen har för närvarande 179 nationella parlament som medlemmar. I IPU:s uppgifter ingår att främja personliga kontakter mellan parlamentsledamöter i alla länder och att verka för de parlamentariska institutionernas utveckling. Att hjälpa till med att bygga upp demokratiska funktioner och fungerande parlament är en ständigt växande del av IPU:s verksamhet.

IPU kan inte fatta några beslut som är bindande för medlemsländerna eller parlamentet utan har i stället valt att lägga fram konkreta förslag och anta

resolutioner i de huvudämnen som debatteras vid varje församling. IPU bedriver en omfattande biståndsverksamhet i frågor som representativ demokrati, mänskliga rättigheter, jämställdhet och kvinnors deltagande i politiken. Organisationen värnar även parlamentarikers mänskliga rättigheter och främjar internationell säkerhet och hållbar utveckling. IPU har genom åren närmat sig FN och har sedan 2002 observatörsstatus i FN:s generalförsamling.

Redogörelsens huvudsakliga innehåll

I årsredogörelsen redovisas delegationens verksamhet under 2019 och de aktiviteter som genomförts under året.

Riksdagens IPU-delegation har under mandatperioden 2018–2022 följande sammansättning: ordförande Cecilia Widegren (M), vice ordförande Teres Lindberg (S), Olle Thorell (S), Ulrika Heindorff (M) och Mattias Karlsson i Norrhult (SD).

I november 2019 avsade sig Olle Thorell (S) sitt uppdrag inom delegationen och ersattes av Dag Larsson (S).

Under 2019 hölls delegationsmöten vid flera tillfällen. Mötena har till stor del ägnats åt substansfrågor och förberedelser inför IPU:s två årliga församlingar. Delegationen har också diskuterat och beslutat om sin strategi för hela mandatperioden.

Det huvudsakliga arbetet inom IPU och för den svenska IPU-delegationen utförs inför och under de två årliga församlingarna.

Vårens församling ägde rum i Doha, Qatar, den 6–11 april 2019. Den svenska IPU-delegationen leddes av förste vice talman Åsa Lindestam (S). Några av frågorna som stod på församlingens dagordning var utbildning, jämställdhet och terroristbekämpning.

Höstens församling ägde rum i Belgrad, Serbien, den 13–17 oktober 2019. Den svenska IPU-delegationen leddes av Cecilia Widegren (M). Några av frågorna som stod på församlingens dagordning var internationell rätt, rättsstatens principer, kärnvapenedrustning, kriminalisering av penningtvätt, klimatförändringar, internationell fred och säkerhet, digitalisering, hållbar utveckling och rätten till hälsa och sjukvård.

Utskottets överväganden

Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2019

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lägger redogörelse 2019/20:RS3 till handlingarna.

Redogörelsen

Under 2019 har IPU bl.a. behandlat frågor om FN:s globala hållbarhetsmål, särskilt om hur fri och rättvis handel, investeringar och digitalisering kan främja utvecklingsarbetet. Liksom tidigare år har demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter varit framträdande ämnen på organisationens dagordning. Vidare har rätten till hälsa och sjukvård och hur utbildning kan användas som ett verktyg för att uppnå fred, säkerhet och rättssäkerhet varit viktiga teman. För att stödja nationella parlaments insatser i kampen mot internationell terrorism och extremism har FN bidragit med 2,1 miljoner dollar till IPU inom ramen för ett femårigt initiativ.

Under IPU:s höstförsamling i Belgrad valdes den svenska delegationens ordförande, riksdagsledamoten Cecilia Widegren (M), in i organisationens verkställande utskott, exekutivkommittén.

I syfte att söka vägar för att på nytt föra upp frågor om sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) på IPU:s dagordning tog riksdagens IPU-delegation under höstförsamlingen i Belgrad initiativ till ett sidoevenemang med fokus på bl.a. mänskliga rättigheter inklusive hbtq-rättigheter.

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar delegationens redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2019.

Liksom tidigare år anser utskottet att riksdagens parlamentariska delegationer bör verka för demokrati och mänskliga rättigheter samt arbeta för att stärka parlamentets roll. Utskottet välkomnar därmed att den svenska IPU-delegationen genom sitt arbete bidrar till att uppfylla detta.

Utskottet stöder vidare IPU-delegationens ansträngningar för att åter föra upp SRHR-frågor inklusive hbtq-personers rättigheter på IPU:s dagordning.

Utskottet föreslår att riksdagen lägger redogörelsen till handlingarna.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Redogörelsen

Redogörelse 2019/20:RS3 Redogörelse för verksamheten inom Interparlamentariska unionen (IPU) och den svenska delegationens arbete under 2019.